



# TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

AC Møller skole  
Søbstadveien 65

N-7088 HEIMDAL

Vår saksbehandler  
Rune Berg

Vår ref.  
13/35149/ A10 &58  
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato  
07.10.2013

## **AC Møller skole og Møller barnehage - Tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. 11.09.2013 - varsel om pålegg**

Miljøenheten er tilsyns- og godkjenningsmyndighet etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. som regulerer barnas arbeidsmiljø. Miljøenheten gjennomførte den 11.09.2013 tilsyn ved AC Møller skole og Møller barnehage.

Tilstede fra virksomheten var rektor Odd Morten Mjøen, avdelingsleder Statped midt Bjørn Tore Gran, elevhjemsleder Bodil Lium og styrer Møller barnehage Ellen Ravndal. Fra Miljøenheten møtte Elin Grønvold Aunet, Bente Løvlie Høier og Rune Berg.

### **1. Bakgrunn for tilsynet**

Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan virksomheten ivaretar myndighetskrav fastsatt i Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995. Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedfokus på krav satt i § 4 Internkontroll. I tillegg ble det gjennomført en generell befarings av skolens- og barnehagens lokaler.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

### **2. Regelverk**

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v..

Postadresse:  
TRONDHEIM KOMMUNE  
Miljøenheten  
Postboks 2300 Sluppen  
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:  
Erling Skakkes gate 14

Telefon:  
+47 72542550

Telefaks:  
+47 72542551

Organisasjonsnummer:  
NO 942 110 464

E-postadresse: [miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no](mailto:miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no)  
Internettadresse: [www.trondheim.kommune.no](http://www.trondheim.kommune.no)

### 3. Beskrivelse av skolen

A.C Møller skole er en grunnskole for hørselshemmede (trinn 1-10) som gir helårs opplæringstilbud til hørselshemmede elever som har tegnspråk som førstespråk. Skolen gir også opplæring til elever som har norsk som førstespråk, som har behov for å lære tegnspråk eller anvende tegnspråk situasjonbetinget som et andrespråk. Skolen har omlag 15 fulltidselever samt rundt 70 deltidselever. Skolen har egen SFO og gir tilbud om plass i elevhjem for tilreisende elever.

I Møller barnehage legges det særlig vekt på barn med nedsatt hørsel. Barnehagen gir også tilbud til hørende barn som i forhold til nære relasjoner har behov for å lære tegnspråk, eller der foreldrene ønsker at barnet skal lære tegnspråk. Barnehagen hadde ved tilsynet ca 26 faste plasser for barn i alderen 0-6 år, samt en del deltids plasser for ukessopphold.

Skolen og barnehagen drives av Statped Midt. Bygningene eies og driftes av Statsbygg.

### 4. Reviderte områder og funn

Tilsynet var avgrenset til en gjennomgang av skolens oppfyllelse av § 4 Internkontroll i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v., samt en generell befarings av skolens lokaler.

#### 4.1. Internkontroll.

Forskriftens implementering i virksomhetens internkontrollsystem. Skolen og barnehagens drift ble overtatt av Statped midt vinteren 2013. Det ble ved tilsynet opplyst at virksomhetens internkontrollsystem var under revidering og at et helt nytt system var under innføring. Ledelsen kjente til *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* men har ikke systematisk gått gjennom veilederen for å sikre at alle tema er tilstrekkelig behandlet i det eksisterende systemet. Virksomheten har flere periodiske prosedyrer for bl.a. førstehjelpsopplæring, vernerunder med mer, men disse er ikke systematisert i et årshjul eller lignende.

Intensjonen bak bestemmelsen om internkontroll er å trygge miljøfaktorer som har betydning for barns arbeidsmiljø, helse og trivsel. Virksomhetene må selv ta ansvar for at de overholder kravene i miljørettet helsevern og dokumentere dette ovenfor tilsynsmyndigheten. Systemet skal beskrive hva som gjøres i virksomheten, sikre at det som beskrives er i samsvar med regelverket og dokumentere at det som gjøres er i samsvar med det som beskrives.

#### Ansvarsforhold.

Bygningsmassen eies og drives av Statsbygg, mens Statped midt har ansvar for renhold, kantine, vaktmestertjeneste m.m. Ansvarsforholdene var stort sett klargjort, men det var ikke utarbeidet noe kart eller lignende som viser organisasjonsstruktur med ansvar, oppgavefordeling og kommunikasjonslinjer i forbindelse med sentrale krav i forskriften.

#### Formidling av rutiner til ansatte og kompetanse.

Det er utarbeidet et eget hefte for nytilsatte og vikarer. Det ble opplyst at viktige rutiner, og innføring av nye rutiner, ble gjennomgått på personalmøter. Ansatte gjennomgår førstehjelpsopplæring årlig. Det er også regelmessig opplæring i bruk av maskiner, livredning, håndtering av medisiner med m.m. Det ble opplyst at virksomhetens ledelse har oversikt over de ansattes kompetanse

Det er virksomhetens ansvar at alle ansatte blir gitt nødvendig opplæring og innehar den nødvendige kompetansen for å ivareta forskriftens bestemmelser. Dette arbeidet bør også systematiseres og dokumenteres, eksempelvis gjennom at kurs og tematiske gjennomganger på personalmøter blir angitt i årshjul og aktivitetsplan for HMS arbeid.

### Avvikshåndtering

Virksomheten har ulike systemer for å fange opp, og registrere, avvik. Skader på barn og avvik fra medisinhåndteringsrutiner meldes skriftlig på egne skjema. Dette oppbevares i hendelseslogg knyttet til hvert enkelt barn. Ledelsen foretar gjennomgang av meldte skader på barn fortløpende, men har ingen samlet gjennomgang årlig for å avdekke eventuelle gjentatte hendelser/situasjoner.

Bygningsmessige avvik meldes hovedsaklig via rektor til sikkerhetsansvarlig i Statped midt. Sikkerhetsansvarlig sørger for oppfølging og har oversikt over meldte avvik. Virksomhetens daglige leder bør også ha en slik oversikt for å sikre at avvik og uønskede hendelser følges opp.

Virksomheten har ikke en skriftlig avviksrutine og arbeider ikke tilstrekkelig systematisk med å dokumentere avvikshåndtering. Dette er viktig for å avdekke om gjentatte hendelser gir behov for prosedyreendringer i internkontrollsystemet.

Avvikshåndteringen er en av de mest sentrale elementene i et hvert internkontrollsystem. Oppstår det hendelser som har, eller kan ha, negativ betydning for barns arbeidsmiljø, helse og trivsel, skal det iverksettes en avvikshåndtering. Denne skal dokumenteres skriftlig, både selve avviket og hva som er gjort, både på kort sikt (strakstiltak), men også hva som gjøres for å hindre at avvik gjentar seg (erfaringstilbakeføring), der det er mulig.

### HMS-runder.

Det er etablert rutiner for årlig HMS/vernerunde. Disse rundene omfatter en del tema som også omfatter barnas arbeidsmiljø, som innklimate, lys m.m., men har utover det ikke særskilt fokus på barnas miljø. Det var etablert avtale med et eksternt firma for kontroll med uteområdet.

Kontroll av sikkerhet for barn på innelekeområdet er i liten grad omfattet av vernerundene. Befaringen av lokalene i forbindelse med tilsynet (se nedenfor) viste flere sikkerhetsmangler ved barnehagens innelekeområde, og systemet for kontroll av sikkerhet må derfor forbedres. Vernerunder og kontroll av sikkerhet må dokumenteres, for eksempel i form av utfylte sjekklister og oppfølging av avvik i avvikssystemet.

### Elevmedvirkning.

Det var etablert et elevråd ved skolen som omfatter alle heltidselevne.

### Revisjon av rutiner og gjennomgang av meldte avvik for erfaringstilbakeføring.

Virksomheten foretar fortløpende retting og revidering av rutiner etter behov. Det mangler en enhetlig rutine for å gjennomgå internkontrollen jevnlig og systematisk.

Virksomheten bør etablere en rutine som sikrer at det er samsvar mellom det som er bestemt i regelverket/hva regelverket krever, hva virksomheten har sagt/skrevet at de skal gjøre og det som faktisk gjøres. Denne rutinen må også innbefatte en gjennomgang av avvik, sjekklister med mer i den hensikt å avdekke systemsvikt (erfaringstilbakeføring).

Fra forskriftens § 4: *"Internkontroll Leder av virksomheten har ansvar for å påse at bestemmelsene i eller i medhold av denne forskrift overholdes, og skal rette seg etter de pålegg som kommunestyret til enhver tid gir. Virksomhetens eier skal påse at det er etablert et internkontrollsystem."*

### **Avvik 1: Virksomheten har ikke etablert et internkontrollsystem som tilfredsstillers forskriftens krav til dokumentasjon og systematikk.**

*Virksomheten må gjennomgå sitt internkontrollsystem og forsikre seg om at alle temaene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. er ivaretatt. Det må etableres rutiner for systematisk avvikshåndtering og internrevisjon. Vernerunder og jevnlig kontroll med tanke på barns sikkerhet og arbeidsmiljø må kunne dokumenteres.*

## 4.2 Andre forhold avdekket ved befarings

### Sikkerhet innendørs.

Det ble ved befaringsen påpekt forhold som kan medføre risiko for barneulykker. Dette var manglende skåldesikring av armatur ved utslagskum på kjøkken i barnehagen. Kaffetraktere var plassert på en slik måte at de kan utgjøre en skåldingsfare for barn. Høye og frittstående reoler i barnehagelokalene var ikke sikret mot velting.

Risikoen for ulykker må vurderes for alle deler av driftssituasjonen. Barn er spesielt sårbare for skåldingsskader pga. deres tynne hud. Lokalene må tilrettelegges slik at farene for ulykker reduseres mest mulig og at man derav kan ivareta barnas behov for forsvarlig helse-, miljø- og sikkerhetsforhold.

Fra forskriftens § 14: *"Sikkerhet og helsemessig beredskap. Virksomheten skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges..."*

### **Avvik 2: Sikkerheten på barns innelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.**

*Virksomheten må foreta en vurdering av innemiljøet på kjøkkenet og iverksette tiltak for å sikre høye innredninger som kan velte og sikre varmekilder på en slik måte at de ikke utgjør en skåldingsfare.*

### Sikkerhet utendørs.

Virksomheten har avtale med et eksternt firma for kontroll av uteområdet. I tillegg foretar de ansatte daglige runder av lekeområde. Det foreligger ingen sjekklister for denne kontrollen. Det ble ved befaringsen observert at fallunderlaget ved huskene hadde noe manglende støtdempende effekt. Virksomheten opplyste at det forelå planer for utbedring av dette i løpet av høsten.

### Belysning.

Inngangspartiet nede bar preg av mangelfull belysning. Det var lagt til rette for oppslagstavler og lignende i dette området men det var anstrengende å følge med på disse da belysningen var mangelfull. Det ble opplyst at det normalt sett ikke var slik belysning i dette området og at det trolig var gått en sikring.

Det er viktig å påse at belysningstyrken er tilstrekkelig. God belysning hindrer unødig belastning av synet, gir minimal blending og tilfredsstillende sikkerhet mot ulykker.

Fra forskriftens § 20: *"Belysning. Virksomhetens lokale og uteområde skal ha en belysning som er tilfredsstillende i forhold til den bruk virksomheten er planlagt for."*

### **Avvik 3: Belysning inngangsparti nede er ikke tilfredsstillende.**

*Virksomheten må forsikre seg om at belysningen i inngangspartiet nede tilfredsstiller de gjeldende normer for belysningsstyrke.*

### Smittevern.

Barnehagen har rutiner for vask av leker som gjøres ca 1 gang per år. Det er ikke gjort noe kartlegging for å fastslå hvilke leker som blir vasket, og når, ut i fra en vurdering av hva som oftest puttes i munnen.

Leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen bør vaskes ukentlig og skal vaskes minst hver 14. dag. Vi viser til Folkehelseinstituttets "Faglige råd om barnehager og smittevern" og Trondheim kommunes faktaark "Hygiene i barnehager og skoler".

Fra forskriftens §17: "Smittevern. Virksomheten skal planlegges og drives slik at risikoen for spredning av smittsomme sykdommer blir så liten som praktisk mulig."

**Avvik 4: Barnehagen har ikke tilfredsstillende rutiner for vask av leker.**

*Det må etableres rutiner for vask av leker der de lekene som erfaringsmessig oftest puttes i munnen minimum må vaskes hver 14. dag.*

**Miljøenhetens konklusjon**

Miljøenheten har generelt sett et godt inntrykk av driften ved AC Møller skole og Møller barnehage. Virksomheten er i en fase med å etablere et nytt internkontrollsystem. Dette arbeidet må ferdigstilles med de forhold påpekt i denne rapporten.

Tilsynet avdekket 4 avvik fra *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* Miljøenheten vurderer at forholdene ikke er i samsvar med regelverket. Vi varsler derfor vedtak om å pålegge tiltak som skal være gjennomført innen en bestemt frist, for å sikre at regelverket blir fulgt.

Varselene er gitt med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4,14, 17 og 20.

**Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse innen 07.12.2013 på at avvikene er rettet.**

Ved manglende bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at avvikene skal bringes i orden. En eventuell uttalelse må være oss i hende innen fristens utløp. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker §16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid §14 om retting.

Med hilsen  
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal  
miljøsjeff

Rune Berg  
rådgiver

*Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift*